

Sygn. akt VIII U 1553/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Maria Szczęsna

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2015 r. w Gliwicach

sprawy K. B. (B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania K. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 28 maja 2014 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu K. B. prawo do zastosowania przelicznika 1,8 do okresu jego pracy górniczej od 1 października 1984r. do 1 września 1985r. i od 25 września 1987r. do 24 stycznia 2007r.;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 1553/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 maja 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonemu K. B. prawo do emerytury górniczej. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął 28 lat i 7 miesięcy okresów składkowych i 8 miesięcy okresów nieskładkowych. Do 69 miesięcy pracy górniczej zastosował przelicznik 1,8 zaś do 249 miesięcy pracy górniczej przelicznik 1,2.

W załączniku do powyższej decyzji poinformowano ubezpieczonego, że ZUS nie zaliczył mu w wymiarze półtorakrotnym okresu zatrudnienia od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r., ponieważ stanowiska elektromontera pozostałych urzędzeń, elektromontera aparatury automatyki i

pomiarów, elektromontera maszyn i urządzeń górniczych w przodku figurują w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r., a nie w załączniku nr 3.

Ubezpieczony w odwołaniu domagał się zaliczenia okresów od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r. według przelicznika 1,8. Podał, iż w tym czasie pracował przez cały czas na odkrywce jako elektromonter czyli rzemieślnik wykonujący prace elektryczne na odkrywce bezpośrednio w przodku. Odwołujący podniósł, że praca ta jest wymieniona w załączniku nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty i powinna zostać zaliczona w wymiarze półtorakrotnym.

ZUS wniósł o oddalenie odwołania z przyczyn podanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniósł, że ubezpieczony w okresach spornych od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r. zajmował stanowiska elektromontera pozostałych urządzeń, elektromontera aparatury automatyki i pomiarów, elektromontera maszyn i urządzeń górniczych w przodku, które nie figurują w załączniku nr 3 do Rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994r., natomiast Komisja Weryfikacyjna nie jest uprawniona do zmiany dotychczasowych stanowisk pracy. ZUS wskazał, że okres sporny został przy obliczaniu emerytury uwzględniony z zastosowaniem przelicznika 1,2.

Sąd Okręgowy – Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. ustalił i zważył co następuje:

Odwołujący K. B. urodził się (...)

Z dniem 1 marca 2014r., tj. z od miesiąca zgłoszenia wniosku, ubezpieczony przeszedł na emeryturę górniczą, przyznaną mu zaskarżoną decyzją z dnia 28 maja 2014r.

Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął 28 lat i 7 miesięcy okresów składkowych i 8 miesięcy okresów nieskładkowych. Do 69 miesięcy pracy górniczej zastosował przelicznik 1,8 zaś do 249 miesięcy pracy górniczej przelicznik 1,2.

Do pracy w wymiarze półtorakrotnym ZUS nie zaliczył okresów zatrudnienia od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r.

Sąd ustalił, że w okresie od 6 września 1984r. do nadal ubezpieczony jest zatrudniony w (...) S.A. w R..

W świadectwie wykonywania pracy górniczej z 16 stycznia 2014r. pracodawca wskazał, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...):

- od 1 października 1984r. do 1 września 1985r. wykonywał pracę górniczą na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace elektryczne na koparkach i zwałowarkach wymienionym pod poz. 7, Dz. III, Załącznika nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994r.;
- od 25 września 1987r. do nadal wykonuje pracę górniczą na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace elektryczne na koparkach i zwałowarkach wymienionym pod poz. 7, Dz. III, Załącznika nr 3 do rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994r.

Nadto w okresie od 2 września 1985r. do 31 sierpnia 1987r. odbywał zasadniczą służbę wojskową, a następnie od 1 września 1987r. do 24 września 1987r. przebywał na urlopie bezpłatnym.

W protokole Komisji Weryfikacyjnej z dnia 14 listopada 2009r., obejmującym sporne okresy od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r., ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu

pracy, przez (...) dniówek, wykonywał pracę rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonującego prace elektryczne na koparkach i zwałowarkach.

Z załączników do karty ewidencyjnej pracownika, obejmujących okresy zatrudnienia od października 1984r. do września 1985r., od września 1987r. do stycznia 2007r. i od stycznia 2007r. do grudnia 2013r. wynika, że ubezpieczony w tym okresie, z wyłączeniem odbywania służby wojskowej i okresem przerwy po jej odbyciu przepracował (...) dniówki półtorakrotne.

W toku postępowania ustalono, iż w okresie zatrudnienia w (...) od 1 października 1984r. do nadal ubezpieczony pracował przez cały czas na oddziale ew-2, a po przekształceniu pracuje na a-2.

Ubezpieczony zajmował się lokalizacją uszkodzeń kabli, pomiarem ochrony przeciwporażeniowej, sprawdzeniem i nastawianiem zabezpieczeń elektroenergetycznych, pomiarami silników, transformatorów, lokalizacją uszkodzonych podzespołów i urządzeń energetycznych, lokalizacją miejsca uszkodzeń kabli zasilających silniki, transformatory i rozdzielnice na maszynach podstawowych tj. koparkach i zwałowarkach.

Ubezpieczony nie był kierowany do żadnych prac poza obręb maszyn podstawowych. Niezależnie od zmiany nazwy stanowiska, cały czas wykonywał te same obowiązki.

Razem z ubezpieczonym pracowali świadkowie: P. U. – przełożony ubezpieczonego oraz R. K.– elektryk i M. P. – elektryk.

Z charakterystyki stanowiska pracy ubezpieczonego sporządzonej w dniu 25 kwietnia 2014r. przez pracodawcę wynika, iż niezależnie od przypisania mu w angażach stanowisk elektryka pozostałych urządzeń, elektryka aparatury automatyki i pomiarów, elektryka maszyn i urządzeń górniczych w przodku, cały czas sporny okres sporny od 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września 1987r., do 24 stycznia 2007r. wykonywał pracę rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace elektryczne na koparkach i zwałowarkach wymienioną w Załączniku nr 3 poz. 7 Dz. III do Rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994r. W całym spornym okresie odwołujący był zatrudniony na tym samym oddziale wykonując pomiary elektryczne. Do jego podstawowych obowiązków należało wykonywanie prac kontrolno – pomiarowych urządzeń elektroenergetycznych na koparkach, zwałowarkach, wozach kablowych i stacjach zasilających koparki i zwałowarki. W ramach prac pomiarowych wykonywał następujące prace: lokalizował miejsca uszkodzeń kabli zasilających koparki i zwałowarki, lokalizował miejsca uszkodzeń kabli zasilających silniki, transformatory i rozdzielnice na koparkach i zwałowarkach, lokalizował uszkodzone podzespoły i urządzenia elektroenergetyczne, sprawdzał i nastawiał zabezpieczenia elektro – energetyczne, dokonywał pomiarów skuteczności ochrony przeciwporażeniowej, dokonywał pomiarów napięć rażenia, dokonywał okresowych pomiarów kontrolnych urządzeń elektroenergetycznych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: akt emerytalnych ubezpieczonego – w szczególności świadectwa wykonywania pracy górniczej (k.8 a.e.), protokołu z posiedzenia Komisji Weryfikacyjnej (k. 9-10 a.e.), załączników do karty ewidencyjnej pracownika (k. 11-13 a.e.), charakterystyki stanowiska pracy (k. 26 a.e.); zeznań świadków: R. K., M. P., P. U. (k. 40-45 a.s.) przesłuchanych w drodze pomocy prawnej udzielonej przez Sąd Rejonowy w Bełchatowie IV Po 46/14, wyjaśnień ubezpieczonego (zapis rozprawy z dnia 14 stycznia 2015r. 1 min. i n.) oraz akt osobowych ubezpieczonego (koperta – k. 12 a.s.).

Co do charakteru i zakresu wykonywanych przez ubezpieczonego prac, Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego. Świadkowie, a w szczególności R. K. i M. P. pracowali w spornych okresach razem z ubezpieczonym w tej samej grupie terenowej i mieli wiedzę na temat charakteru świadczonych przez niego prac. Nadto P. U. był przełożonym odwołującego. Zeznania świadków były szczegółowe, spójne, wzajemnie się pokrywały i korespondowały z wyjaśnieniami ubezpieczonego, a nadto znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego K. B. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), stanowi, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywcę w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Natomiast zgodnie z art. 50 d ust. 1 powołanej ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Zgodnie z ust 3 tego przepisu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w myśl ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym.

Na podstawie powyższej delegacji ustawowej zostało wydane rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczalnej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2 poz.8).

Z kolei stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w wymiarze półtorakrotnym określone zostały szczegółowo w Załączniku Nr 3 do wskazanego wyżej rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994r.

Spośród wymienionych w Dz. III Załącznika nr 3 stanowisk w kopalniach węgla brunatnego zaliczanych w wymiarze półtorakrotnym w pkt 7 rzemieślników zatrudnionych na odkrywcę bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy ustalenia, czy praca ubezpieczonego w spornym okresie zatrudnienia była pracą przodkową i odnosiła się do stanowisk, o których mowa w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki

Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczalnej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty.

Trzeba pamiętać, że art. 50d ust. 3 zawiera delegację ustawową dla wydania omawianego wyżej rozporządzenia z 23 grudnia 1994r. tj. określenia stanowisk pracy, na których zatrudnienie zalicza się w wymiarze półtorakrotnym - w myśl ust. 1 i 2. Odniesienie do ust 1 i 2 tego przepisu wyraźnie wskazuje, że wymienione szczegółowo w Załączniku nr 3 do rozporządzenia stanowiska muszą odpowiadać kryteriom określonym w ust. 1 i 2 i nie mogą wykraczać poza te kryteria.

W sytuacji zatrudnienia w kopalni węgla brunatnego, stanowiska wskazane w Załączniku nr 3, Dz. III - ze względu na charakter pracy i miejsce jej wykonywania - muszą dotyczyć pracy wykonywanej w warunkach art. 50d ust. 1 pkt. 1 (wcześniej art. 37 ust. 1 pkt. 1) tj. wykonywanej w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, a nie każdej pracy wykonywanej na odkrywce węgla brunatnego.

Sam fakt wykonywania przez odwołującego w spornym okresie pracy górniczej na odkrywce, nie przesądza o jej zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym, gdyż w takim wymiarze podlegają uwzględnieniu tylko niektóre prace górnicze, wskazane w art. 50d ustawy i skonkretyzowane w załączniku Nr 3 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994r., związane bezpośrednio z zasadniczym procesem zakładu górniczego jakim jest wydobywanie urobku.

Stanowisko takie zostało już ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w wyroku z 11 lutego 2010r. (I UK 236/09, LEX nr 585722) wskazał, że „jako prace wymienione w załączniku Nr 3 do rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995r. Nr 2, poz. 8), mogą być tylko uznane takie czynności wykonywane przez górnika, które bezpośrednio związane są z wykonywaniem czynności w przodkach przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Pojęcie "inne prace w przodku" (art. 37 ust. 1 pkt 1 ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin.”

W ocenie Sądu orzekającego, na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie należy przyjąć, iż praca K. B. w spornych okresach w pełni spełnia kryteria, pozwalające zaliczyć ją do pracy przodkowej wykonywanej w warunkach pkt 7, Dział III, Załącznika Nr 3 do rozporządzenia wymieniającego prace rzemieślników zatrudnionych na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujących m.in. prace elektryczne.

Praca ubezpieczonego, wykonywana była cały czas na odkrywce węgla brunatnego i zalicza się ją do prac elektrycznych w przodku wykonywanych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach.

Ubezpieczony zajmował się wyłącznie wykonywaniem prac kontrolno – pomiarowych urządzeń elektroenergetycznych na maszynach podstawowych tj. koparkach i zwałowarkach. Nigdy nie był kierowany do prac w inne miejsca odkrywki poza wyrobiskiem górniczym.

Podkreślenia wymaga także fakt, iż organ rentowy nie kwestionował, że praca ubezpieczonego w charakterze rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonujący prace elektryczne na koparkach i zwałowarkach jest pracą górniczą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym, bowiem zaliczył mu w tym wymiarze pracę od 24 stycznia 2007r. do 31 grudnia 2013r. tj. w okresie, za który pracodawca prowadził ewidencję dniówek półtorakrotnym. Postępowanie dowodowe wykazało jednak w sposób nie budzący wątpliwości Sądu, że ubezpieczony w okresie spornym 1 października 1984r. do 1 września 1985r., od 25 września

1987r., do 24 stycznia 2007r. wykonywał taką samą pracę, zaś pracodawca dokonał weryfikacji nazewnictwa stanowisk i ustalił ilość przepracowanych przez ubezpieczonego dniówek półtorakrotnych w tym okresie.

W związku z tym Sąd uznał odwołanie za zasadne co do spornego okresu i uwzględnił żądanie ubezpieczonego, aby zaliczyć ten okres przy ustaleniu wysokości emerytury z zastosowaniem przelicznika 1,8 od dnia nabycia przez ubezpieczonego uprawnień emerytalnych.

Mając na uwadze powyższe, uznając odwołanie za uzasadnione – na mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 k.p.c. – Sąd orzekł, jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w punkcie drugim orzeczenia.

SSO Joanna Smycz